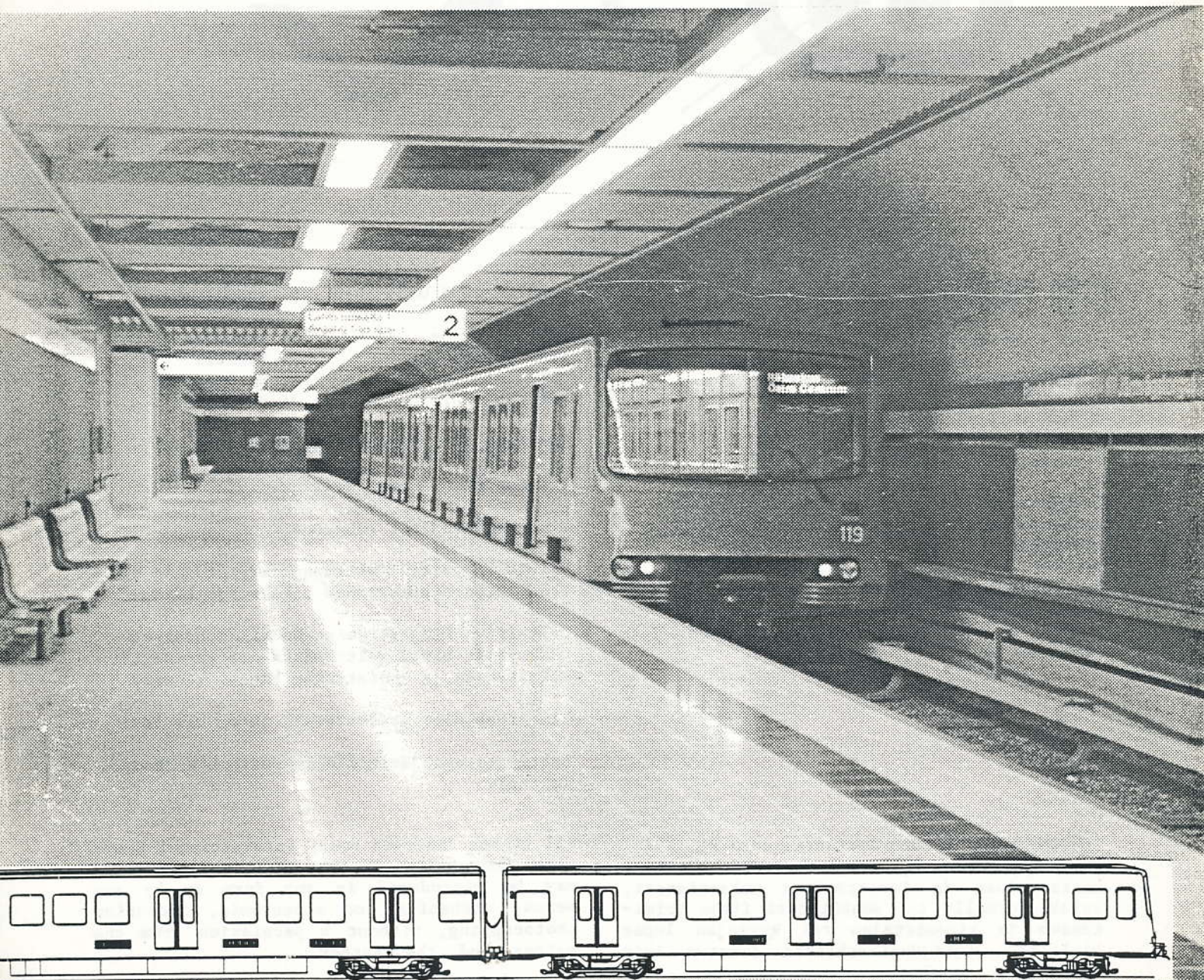

TRAITIO

3 1982

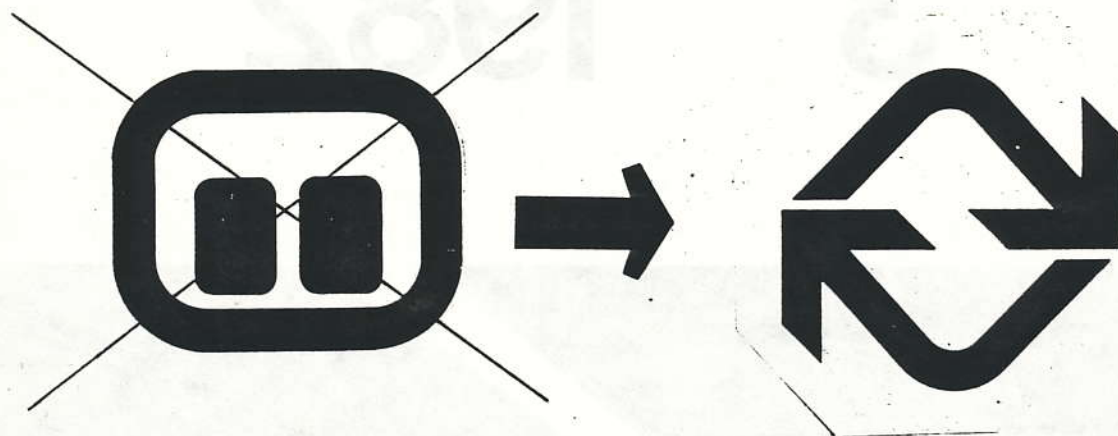

Kansikuva/On the cover:

Rautatientorin metroasema ja ensimmäinen sinne kaupallisessa liikenteessä saapunut juna.

Rautatientori metro station was taken into use on 1 July. This view shows the first train after arrival from Itäkeskus.

Kuva/photo: I. Leppänen, 1.7.1982

PL 234
SF-00531 HELSINKI 53

54 48-3

KOP Hki-Aleksi 103160-1003977

SUOMEN RAITIOTIESEURA ry

Perustettu 16.1.1972

Johtokunta:

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
sihteeri
rahastonhoitaja
arkistonhoitaja
jäsen
varajäsen

I. Leppänen
T. Niskanen
J. Rauhala
P. Leinomäki
A. Hellman
J. Hannikainen
E. Virtä

RAITIO ISSN 0356-5440 6. vuosikerta

päätoimittaja I. Leppänen
toimitussihteeri J. Rauhala
uutistoimittaja A. Hellman
aikataulutoimittaja J. Oksanen

Kustantaja Suomen Raitiotieseura ry

Painopaikka Hera, Helsinki 1982

Ilmestyy neljästi vuodessa

RAITIO on paikallisliikenneharrastajien sitoutumaton tieteellinen aikakausjulkaisu.

Julkaisuun kirjoittavien henkilökohtaiset näkemykset eivät välttämättä ole yhteneviä toimituksen ja yhdistyksen kannan kanssa.

Ilmoitushinnat pyydettyäessä toimitukselta.

Lehti jaetaan jäsenille maksuttomana jäsenlehtenä.

© COPYRIGHT Suomen Raitiotieseura ry 1982
Tämän julkaisun tai sen osan jäljentäminen, monistaminen ja levittäminen mekaanisesti, valokopioidulla tai sähköisesti ilman toimituksen ja kirjoittajan tai kuvaajan lupaa kielletään tekijänoikeuksista annetun lain (404/1961) nojalla.

All rights reserved under International Copyright Convention. No part of this publication may be reproduced in any form or by any means, mechanical or electronic, including photocopying, without a permission from the editor and the author.

TaKL:n uusi nivelbussi Keskustorilla. Korimalli muistuttaa paljon nykyisiä keski-eurooppalaisia malleja.
A modern articulated bus of Tampere City Transport.
Kuva/photo: I. Leppänen, 17.10.1982

V. Paunun nykyaikainen lähiliikennebussi Tampereen Keskustorilla. Huomaa erittäin selkeät linjakilvet.
A modern bus owned by a private company in Tampere. Note the large destination blinds.
Kuva/photo: I. Leppänen, 17.10.1982

Ajamisesta lumensulamisaikana

Alkavan lumensulamisan takia kehoitetaan kaikkia *kuljettajia* vesilätkäköjä radoilla huomattessaan ajamaan niiden läpi *ilman virtaa* ja aivan *hiljaisella vauhdilla*, koska läiskyvä vesi muuten vahingoittaa vatsuksia ja huonolla eristyksellä varustettuja johtoja, minkä johdosta vaunu helposti saattaa joutua pois liikenteestä, mikä vaunupulan takia olisi sangen valitettavaa.

20. 3. 47. merk. *Harald Dahlberg.*

Päiväkäsky N:o 33/1947

Matkustaminen moottorivaunun etusillalla

Sattuneesta syystä toistetaan aikaisemmin annettu määräys, että virkapukuinen henkilökunta ja muu laitokseen kuuluva henkilö, lukuunottamatta tarkastajia, ei saa matkustaa moottorivaunun etusillalla. Kielto koskee näinollen myös linja-autojen henkilökuntaa samoin kuin myös rata-osaston virkapukuista henkilökuntaa, joiden palvelustehtävät eivät vaadi oleskelemista moottorivaunun etusillalla.

17. 4. 47. merk. *Harald Dahlberg.*

Päiväkäsky N:o 43/1947

Tapaturmien välttäminen ovissa

Yhä useammin on matkustajilta alkanut saapua ilmoituksia tapaturmista ja vahingoista, jotka johtuvat siitä, että rahastajat sulkevat vaununovet lähemmin katsomatta, onko matkustajia ehkä nousemassa vaunuun tai poistumassa siitä, tai ovatko heidän kätensä tai vaatteensa jääneet ovien väliin. Tämän johdosta kehoitetaan rahastajia kiinnittämään vakavaa huomiota epäkohtaan ja noudattamaan mitä *suurinta varovaisuutta* ovia sulkiessaan varsinkin tungosaikoina sekä silloin, kun vanhuksia, lapsia, invaliideja tai naisia on nousemassa vaunuun tai poistumassa siitä.

21. 5. 47. merk. *Harald Dahlberg.*

Päiväkäsky N:o 64/1947

Autojen ajaminen lähtöpaikoilleen Rautatientorille

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti määrätään Rautatientorilta lähtevät linja-autot ajamaan lähtöpaikoilleen niin ajoissa, ettei matkustajien tarvitse odottaa vaunun lähtöä ulkosalla. — — —

5. 7. 47. merk. *R. Gustafsson.*

Päiväkäsky N:o 69/1947.

Rahastamisohjeita

Koska on sattunut tapauksia, että eräät kiinteät rahastajat ovat kehoittaneet istumapaikoilleen jo ehtineitä matkustajia saapumaan takaisin rahastuspaikalle suorittamaan ajomaksunsa, huomautetaan, *ettei* näin olisi meneteltävä.

Vastaava ohje laadinnan alaisena olevassa uudessa rahastajan ohjesäännössä tulee kuulumaan:

»Vaunuissa, joissa on kiinteä rahastajanpaikka, kannetaan ajomaksu jokaiselta matkustajalta ennenkuin hänen sallitaan astua eteenpäin vaunussa. Jos matkustaja on päässyt tai päästetty siirtymään eteenpäin ennenkuin maksu on suoritettu, on rahastajan käytävä noutamassa maksu ensi tilassa.»

Päätöspöytäkirjoilla ei maksua kanneta rahastuspaikalta, vaan on matkustajien sallittava siirtyä paikoilleen ja rahastajan on käytävä noutamassa maksu heti vaunun lähdettyä. Tämä siitä syystä, ettei vaunun lähtöä turhaan viivytettäisi, etenkin tungosaikoina.

21. 7. 47. merk. *R. Gustafsson.*

PILAKUVA HELSINGIN RAITIOTEILTÄ.
aiheena vaunujen hurjastelu ylinopeudella.
TUULISPÄÄ Nro 5 (28.1.1916)

Tarpeellinen ojennus.

(S. H.)

Rva Elin Kallio: Kyllä minä sinut opetan pitämään poikasi kurissa!

Raitiolieyhtiön tirehtöri Gustaf Sourander: Ai ail . . . Kyllähän minä . . . Tuota noin eihän ne . . . Kyllä ne pysäytt . . . Ai helkkarissa! . . . Ai ai ail . . . Enhän minä sille mitään mahda.

Uudenmaan läänin Kuvernöörin päätös, jolla kielletään astumasta Munksnäsin & Hagan raitio- teiden alueelle.

Uudenmaan läänin Kuvernöörin päätös joulukuun 2 p:nä 1914 tänne jätetyn hakemuksen johdosta, jossa Osakeyhtiö M. G. Stenius, siihen nähden, että yleisö oli ruvennut jalkatienään käyttämään Munksnäsin ja Hagan raitiotietä varten yhtiön rakennuttamaa ratapengertä ja että sellainen menettely tuottaa yhtiölle tuntuva haittaa, sen kautta kun tapaturmanvaara lisääntyy, täytesora tallaantuu sekä ratapenkereen ruokamulta- ja turvekerros vahingoittuvat, on anonut, että syrjäisiä kiellettäisiin esim. neljäkymmenen markan sakon uhalla astumasta Munksnäsin ja Hagan raitioteiden alueelle muualla kuin niillä kohdin, joihin on laitettu pysäkkejä ja ylimenopaikkoja; minkä anomuksen johdosta Helsingin kaupungin

Poliisimestari ja Huopalahden piirin kruununnimismies, joiden mieltä asiassa on kuultu, ovat jättäneet tänne lausuntonsa, ja on hakija kyseellisten raitiotielinjoiden suunnan selvittämiseksi esiintuonut, että nuo linjat alkavat Helsingin kaupungin viidennessätoista kaupunginosassa olevasta vastaisen Lääkärinkadun ja Lätisen Viertotien risteyksestä, kulkevat sitten jotenkin suoraan omaa ratavalliaan myöten Viertotien vieritse aina Tilkkaan asti, jossa ne haaraantuvat siten, että Hagan raitiotie jatkuu pohjoiseen päin ja Munksnäsin tie taas lounaiseen suuntaan, kuten täällä säilytetyistä asiakirjoista tarkemmin selviää.

Annettu Helsingissä, Lääninkansliassa, helmikuun 5 p:nä 1915.

Tämän asian olen minä itselleni esittelyttänyt ja harkitsen oikeaksi, joulukuun 29 p:nä 1894 Kuvernööreille sekä Lääninhallituksen virkamiehille annetun Armollisen Johtosäännön 8 §:n nojalla, sanotussa tarkoituksessa määrätyn 5 markasta jopa 40 markkaan nousevan sakon uhalla täten kieltää jokaista syrjäistä henkilöä astumasta Munksnäsin ja Hagan raitioteiden alueelle muualla kuin niillä kohdin, joihin on laitettu pysäkkejä ja ylimenopaikkoja, ja tulee hakijan saattaa tämä uhkakiello yleisön tietoon asettamalla ilmoitustauluja sanottujen raitioteiden päätepisteisiin sekä pysäkki-, ylimeno- ja muille sopiville paikoille. Sitä paitsi tulee hakijan vuosittain kuulututtaa tämä uhkakiello Helsingin kaupungin kaupunkiseurakuntien sekä Helsingin maaseurakunnan kirkoissa, kuin myöskin julkaista siitä tietoa virallisissa lehdissä.

Tähän päätökseen tyytymätön hakekoon siihen muutosta Hänen Keisarilliselta Majesteetiltansa alamaisella valituskirjalla, joka, joko valittajan itsensä allekirjoittamana tahi, muussa tapauksessa, varustettuna kirjoittajan nimellä sekä ilmoituksella hänen ammatistaan ja kotipaikastaan, on, liittämällä siihen tämä päätös alkuperäisenä tai oikeaksi todistettuna jäljennöksenä ja varustettuna asianomaisen siihen kirjoittamalla todistuksella päivästä, jolloin se valittajalle annettiin, viimeistään ennen kello kahtatoista (12) päivällä yhdeksäntenäkymmenentenä (90) päivänä osan saatua, sitä päivää, jona se tapahtui, kuitenkin lukuunottamatta, valittajan itsensä tahi hänen laillisesti valtuuttamansa asiamiehen jätettävä Keisarillisen Suomen Senaatin Talousosaston Rekistraattorikonnttoriin anomusasioita varten, uhalla, että jos tästä jotakin laiminlyödään, ei valitusta oteta tutkittavaksi. Paikka ja aika kuten ylempänä.

B. WIDNÄS.
(L. S.)

Esko Heilimo.

Helsingin Raitiotie- ja Omnibussosakeyhtiö (HRO) oli 20-luvulla hankkinut saksalaisen Bergische Stahlindustrin (BSI) esitteitä, joissa kerrottiin ko. yhtiön kehittämistä yksiakselisista teleistä. Esitteet HRO lähetti "hovihankkijalleen" ASE:lle, joka lähetti kirjeitse oman kantansa sekä Göteborgin raitiotieiltä saamansa kirjeen. Julkaisemme kirjeiden käännökset tässä, koska ne ovat vähemmän tunnettu vaihe Helsingin raitiotieiden historiaa.

Jatkuu sivulla 52

MAAMME AINOA "TURISTIIN" PÄÄSSYT RAITIO-
TIEAIKATAULUSTO

1910-luvulla "Turistin" runsaiden laiva-aikataulujen joukossa oli myös H/L Brändön aikatauluilmoitus Sörnäisten - Kulosaaren laivareitille.

Kesäkuu 1912:

Paikallisliike rantakaupungeissa. Lokaltrafik vid kuststäderna.

Helsinki. — Helsingfors.

58. Helsinki—Brändön huvilakaupunki.

Helsingfors—Brändö villastad.

Sörnäs—Brändö (lautalla ja raitiotiellä, katso ilmoitusosasto
(med ångfärja och spårväg, se annonsavd.

Spårvägstrafik till Brändö Villastad

med ångfärja öfver Sörnäs sund.

Tillsvidare (rätt till förändringar förbehålles):

Första vagnen afgår från Sörnäs Apotek till Sörnäs udde kl.

6,25 f. m.

„ „ „ „ „ „ „ Brändö holme kl.

6.45 f. m.

Sedan går vagnen alla hel- och halftimmar från Sörnäs Apotek till Brändö och retournerar 15 minuter före och 15 minuter efter hvarje helt tmslag.

Första vagnen afgår från ändpunkten Brändö villastad kl. 7.15 f. m.

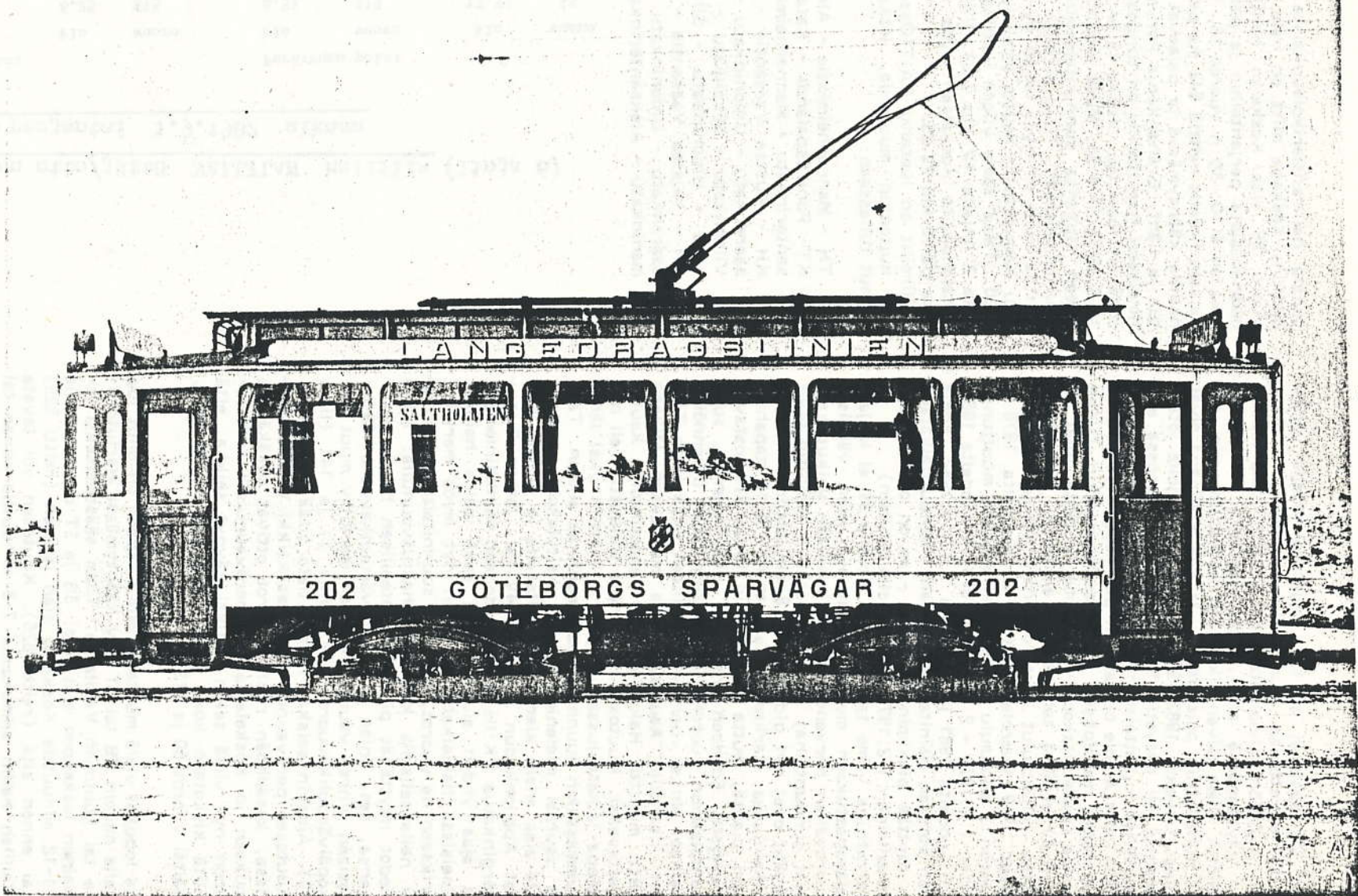
Sista	,	,	,	,	,	,	10.45 e.m.
-------	---	---	---	---	---	---	------------

• • • • Sörnäs udde till Sörn. Apotek • 11.05 • •

Sön- och helgdagar afgår första vagnen från Sörnäs » 7.30 f. m.
och första vagnen från Brändö kl. 7.45 f. m.

Färden Salutorget—Sörnäs Apotek tar i anspråk 15 minuter.
Begär öfvergångsbiljett till Brändölinjen!

Aftonturer: Efter det spårvagnstrafiken på kvällen upphört afgår Brändö Ångfärja från Sörnäs sidan 10 min. öfver hvarje helt och halft tinslag och från Brändö sidan 5 min. före hvarje hel- och halftimme. Sista turen från Sörnäs kl. 12.40 och från Brändö kl. 12.50 om natten. Dessutom afgår från Salutorget (utanför Societetshuset) kl. 12.30 om natten en af A. b. Autos automobil till spårvägsändpunkten i Brändö Villastad. Retur omedelbart till Salutorget.

Moottorivaunu, jossa on yksi akseliset teilt.
Motor tram with single axle bogies.

TAULUT

J.Oksanen

Nyt jos koskaan on tällä paistalla todella vähän uutta kerrottavaa. Kun HKL:n raitiolinjoilla otettiin käyttöön talviaikataulut 1.9.1982, tämä tapahtui käytännössä siten, että keväällä naftaliiniin säilötyt viime talven aikataulut kaivettiin esiin, pölyt puhallettiin pois päältä, ja kas - siinäpä oivat ohjeet talveksi 1982-1983. Ainoa linja, jolla jotain tapahtui oli tietysti 3T, jolla on nyt menossa ensimmäinen kuljettajarahastustalvi.

Tämä talvi ei ole oikeastaan poikkeus: itse asiassa suurimmat muutokset ovat tapahtuneetkin talven aikana (muistettakoon vain viime kaudelta linjat 3B, 6 ja 8) eivätkä talvikauden alkaessa. Pysyväistä laatua raitiotaulut ovat kuitenkin yleisesti ottaen olleet. 219 vuorolehdestä 2 on vuodelta 1978 - vuoron 3 aikataulu ei ole numerollakaan muuttunut sitten 1.9.1978 - 2 vuodelta 1979, 4 vuodelta 1980, 105 vuodelta 1981 ja 52 ajalta 1.1-1.4.1982. Edelleen voidaan mainita, että linjan 1 minuuttiaikataulu täyttää piakkoin 4 vuotta - se on ollut täysin samanlainen 1.2.1979 alkaen (siis talvisin).

Verrattuna viime talvikauteen linjalla 3T ei kuljettajarahastuksen myötä tapahtunut kuin vähäistä vuorovälien harvenemista. Enimmillään vaikutukset ovat sunnuntaina, kun aiemmat 6-7 minuutin vuorovälit ovat nyt pidentyneet 8 minuuttiin.

Lokakuussa, tarkemmin sanottuna 16.10 tapahtui pari pientä, mutta ehkä jollain tapaa kiinnostavaa muutosta. Edelleen linjalla 3T pysyäksemme, sunnuntaiaamun vuorolle 24 lisättiin vähän liikennöintiä: aluksi vuoro ajoi reitilleen Koskelasta Töölön kisahallin kautta, mutta muutoksen jälkeen reitti muuttui Hakaniemen - Senaatintorin kautta ajettavaksi. Muutos näkyy myös minuutti- (eli ns. tolppa-)aikataulussa. Linjalle 5 lisättiin yksi lähtö kummassakin suunnassa aamuruuhkan aikaan. Tästä seurasi mielenkiintoinen yksityiskohta: vuoro 134 ajaa ensin kierroksen viitosella ja vaihtaa kilvet Apollonkadun pysäkillä 4V:ksi, jatkaa Runeberginkatua TK:lle ja siitä edelleen Munkkiniemeen ja ajaa yhden sivun 4V:tä sekä palaa halliin. Oheisissa halliaikatauluissa on nyt myös merkitty erikseen ne vuorot, jotka on suunniteltu ajettavaksi neliakselisella kuljettajarahastusvaunulla. Nämä tiedot näyttävät pitävän suhteellisen hyvin paikkansa, mm. linjan 4 kokopäiväruuhkavuoro 129 on tosiaan vihreä vaunu. Näin on merkitty muut kokopäiväruuhkavuorot 138 (linja 7) ja 141 (linja 10). Ainakin seiskan linjalla tieto pitää paikkansa. Kuutosen perävaunut ovat taas kaikki Vallilan suojissa, kesällähän ruuhkavuorot ottivat peräkärryt mukaan jo Koskelasta. Ja perävaunuista todettakoon nyt vielä sekin tutuksi käynyt seikka, että niitä kiskotaan koko päivän (ma-pe n. klo 6-18, paitsi vuorot 60 ja 113).

Ja lopuksi vielä muutama asia. Tapana on ollut luetella milloin 3B tai 3T käy kääntymässä Harjutorilla tai kuutoson Vallilassa. Tilan säästämiseksi jokainen laskekoon ajat itse. 3B ja 3T ovat HAR:lla 11-12 minuuttia Koskelan ajan jälkeen (reitti 825) tai ennen sitä (reitti 826). Kuutosen voi tavata Vallilan hallin silmukassa 7-8 minuuttia ennen tai jälkeen KH:n ajan reitin ollessa 821 tai 822.

Muista hallireittierikoisuuksista voi mainita oikein ajatkin, koskapa niitä on vain jokunen. Kuutosen vuoro 56 ajaa Koskelan hallista Rautatientorille maanantaista perjantaihin ja palaa Arabiaan; RT:n aika on 6.10. 3B:n vuorot 13, 16 ja 17 ajavat Koskelasta linjalle reittiä 843 ma-pe, eli käyvät Töölön hallilla kääntymässä ja palaavat sieltä Helsinginkatua ja Länt. Brahenkatua Porvoonkadun pysäkillä. Ilmeisesti Harjutorilla on tungosta, koska tästä reitistä on luovuttu. Vuoro 13 on TH:lla 7.26, vuoro 16 6.49 ja 17 6.58. Myös linjan 8 vuoro 79 käy ensi tiseen tapaansa sunnuntaiaamuisin Töölön hallilla "kurvailemassa"; TH:n aika on 7.16.

Tuttua asiaa on myös linjan 4V vuoron 106 kieputtelu Kauppatorin kautta Koskelan halliin ma-pe klo 8.30. Tämä sama vuoro vaihtaa Kauppatorilla linjalta 2 linjalle 4V klo 7.21. Viitosen vuoro 49 ajaa Katajanokalta Koskelaan myös Kauppatorin kautta joka päivä klo 23.25.

Hallireitit on lueteltu RAITIOssa 2/82. Siitä puuttuu kuitenkin muutamia, jotka talviaikataulu on tuonut tullessaan:

- 601 TH - Mannerheimintie - Aleksanterinkatu - Kt
602 KT - Pohj.Espalandi - Katariinankatu - Aleksanterinkatu - Mannerheimintie - TH
831 KH - Kustaa Vaasantie - Hämeentie - Silta-
saarenkatu - Unioninkatu - Kaisaniemenkatu -
Vilhonkatu - Mikonkatu - RT - Kaisaniemen-
katu - Unioninkatu - Silta-
saarenkatu - HT
833 KH - Kustaa Vaasantie - Hämeentie - Silta-
saarenkatu - Unioninkatu - Liisankatu-Snell-
maninkatu - Aleksanterinkatu - YOP

(linja 6)

Perävaunujen otto/jätto VALLILAN hallilla

Maanantai - perjantai 1.9.1982 alkaen

Perävaunu mikaan:		Perävaunu pois:		Perävaunu pois:		Perävaunu pois:	
klo	vuoro	klo	vuoro	klo	vuoro	klo	vuoro
5.44	57	6.25	113	8.51	113	17.33	53
5.51	58	6.31	56	9.21	60	17.41	54
5.52	60	7.07	54	16.56	57	17.49	55
5.57	59	14.32	113	17.11	58	17.57	56
6.01	53	14.52	60	17.18	59	18.06	113
6.10	55			17.26	60		

Raitiovaunuliikenne KOSKELAN hallista linjalle

Maanantai - perjantai 16.10.1982 alkaen

klo	vuoro	linja	reitti	klo	vuoro	linja	reitti
5.30	79 v	8	829	5.57	93 n	10	809
5.35	19 n	3B	809	5.58	103	2,2A	801
5.37	26 n	3T	811	6.00	24 n	3T	809
	57	6	823		49	5	819
	72 v	7	825		82 v	8	829
	80 v	8	829	6.01	74 v	7	825
	96 n	10	811	6.02	37 n	4,4N	809
	106	2,2A,4V	801	6.03	55	6	821
5.38	101	1	801		110	2,2A	801
5.40	11 n	3B	809	6.05	102	1	801
	34 n	4,4N	809	6.10	105	2,2A	801
	75 v	7	811	6.11	104	1	801
5.42	14 n	3B	825	6.13	45	5	819
	38 n	4,4N	809	6.14	3	1	801
	55 n	10	809	6.15	83 v	8	829
5.44	4	1	811	6.17	7	2,2A	801
	5	1	801	6.18	113	6	821
	9	2,2A	803	6.21	8	2,2A	801
	27 n	3T	811	6.25	109 v	8	829
	58	6	823	6.29	31 n	3T	809
	91 n	10	809	6.32	16 n	3B	843
	111	2,2A	801	6.35	41 n	4	809
5.45	47	5	819	6.42	17 n	3B	843
	60	6	821	6.50	25 n	3T	809
	81 v	8	829	6.56	44	5	819
5.48	71 v	7	811	7.00	54	6	821
	97 n	10	811		112	1	801
5.49	15 n	3B	825	7.09	13 n	3B	843
5.50	1	1	801		13.23	112	2,2A
	29 n	3T	811		13.46	102	1
	56	6	831		14.01	106	2,2A
	59	6	823		109 v	8	829
	92 n	10	809	14.09	103	1	801
5.51	6	2,2A	801	14.20	104	1	801
5.52	114 v	8	829	14.25	113	6	821
5.53	23 n	3T	809	14.30	110	2,2A	801
	73 v	7	825	14.31	101	1	801
5.54	53	6	821	14.32	105	2,2A	803
5.55	36 n	4	809	14.45	60	6	821
	98 n	10	811	14.48	114 v	8	829
5.57	2	1	801	14.51	111	2,2A	801
	40 n	4,4N	809				

n = nivelvaunu

v = neliakselinen kuljettajarahastusvau

Lauantai 1.9.1982 alkaen

klo	vuoro	linja	reitti	klo	vuoro	linja	reitti
5.30	12 v	3B	807	5.55	44	5	819
5.35	48	5	819	5.56	14 n	3B	825
5.37	23 n	3T	811		74 v	7	811
5.38	83 v	8	829	5.58	94 n	10	809
5.39	18 n	3B	825	6.00	7	2	801
5.40	6	2	801		31 n	3T	809
	15 n	3B	825		35 n	4	809
	26 n	3T	809	6.02	80 v	8	829
	40 n	4,4N	809	6.04	60	6	821
	57	6	823	6.05	39 n	4	809
5.41	75 v	7	825		47	5	819
5.42	92 n	10	809		72 v	7	825
5.43	8	2	803	6.08	95 n	10	809
	96 n	10	809	6.14	81 v	8	829
5.44	17 n	3B	809	6.16	55	6	821
5.45	37 n	4,4N	809	6.17	73 v	7	825
	49	5	819	6.21	25 n	3T	809
5.46	27 n	3T	809	6.32	13 n	3B	825
5.47	24 n	3T	811	8.00	82 v	8	829
5.48	93 n	10	809	8.10	45	5	815
5.50	19 n	3B	825	8.15	2	1	801
	34 n	4,4N	809	8.30	3	1	801
	53	6	821	8.43	4	1	801
	79 v	8	829	8.49	9	2	801
5.53	58	6	823	8.55	5	1	801
	71 v	7	825		54	6	821
	98 n	10	809	9.03	1	1	801
5.54	29 n	3T	809	9.20	56	6	821
5.55	38 n	4,4N	809	9.44	59	6	821

Sunnuntai 16.10.1982 alkaen

6.50	13 n	3B	807	7.25	54	6	821
6.51	15 n	3B	825	8.45	74 v	7	825
6.54	24 n	3T	833	8.55	72 v	7	811
	31 n	3T	809	9.00	71 v	7	825
	37 n	4,4N	809	9.28	19 n	3B	825
	40 n	4,4N	809	9.33	26 n	3T	809
	49	5	815	9.37	47	5	819
	55	6	823	9.39	14 n	3B	825
	58	6	821	9.41	76 v	7	825
	80 v	8	829	9.42	95 n	10	809
	96 n	10	809	9.45	36 n	4	809
6.58	27 n	3T	811	9.48	56	6	821
7.00	50	5	819	9.50	29 n	3T	809
	79 v	8	843	9.52	93 n	10	809
	94 n	10	809	10.00	16 n	3B	825
7.02	82 v	8	829	10.05	23 n	3T	809
	92 n	10	811	10.11	34 n	4,4N	815
	97 n	10	809	10.13	98 n	10	809
7.05	17 n	3B	825	10.15	73 v	7	825
7.06	38 n	4,4N	809	10.18	53	6	821
7.09	41 n	4	809	10.20	25 n	3T	809
7.10	59	6	821	10.28	11 n	3B	825
7.12	63 v	8	829	10.46	81 v	8	829
7.15	45	5	819				

Raitiovaunuliikenne TÖÖLÖN hallista ja halliin

Maanantai - perjantai 16.10.1982 alkaen

klo	vuoro	linja	reitti	klo	vuoro	linja	reitti
5.30	48	5	619	13.23	140 v	10	607
5.33	137 v	7	629	14.15	139 v	8	629
5.39	18 n	3B	605	14.17	134	5	615
5.41	50	5	615	14.23	126 v	3B	629
5.42	135	2,2A	609	14.26	137 v	7	629
5.45	129 v	4	607	14.31	131	2,2A	601
5.49	138 v	7	629	14.52	135	5	615
5.50	143	5	615	14.58	127 v	3T	607
5.52	30 n	3T	607	15.37	143	5	615
5.59	32 v	3T	607	15.38	128	4V	605
6.00	12 v	3B	605	15.45	136	4V	605
	35 n	4	607	15.51	130	4V	605
	139 v	8	629	16.07	132	4V	605
6.01	39 n	4	605	16.32	143	5	616
6.04	126 v	3B	629	16.48	128	4V	612
6.23	141 v	10	607	16.56	136	4V	612
6.49	94 n	10	607	17.01	130	4V	612
7.04	130	4V	607	17.06	131	2,2A	602
7.05	134	4V,5	615	17.17	132	4V	612
7.10	76 v	7	629	17.32	138 v	7	630
	136	4V	607	17.34	135	5	616
7.19	28 v	3T	607	17.45	28 v	3T	604
	131	4V	607		126 v	3B	608
7.25	46	5	615	17.50	139 v	8	630
7.33	128	5	615	17.52	134	5	616
7.35	127 v	3T	607	18.02	46	5	616
7.37	132	4V	607		141 v	10	632
8.18	130	4V	606	18.07	32 v	3T	604
8.24	128	5	616	18.09	18 n	3B	603
8.25	136	4V	606	18.12	49	5	616
8.32	131	4V	606		137 v	7	630
8.52	132	4V	606	18.18	129 v	4	612
8.55	137 v	7	630	18.22	127 v	3T	604
	143	5	616	18.25	12 v	3B	608
9.00	127 v	3T	604	18.28	140 v	10	632
9.01	134	4V,5	606	20.06	76 v	7	630
9.08	126 v	3B	608	20.45	30 n	3T	604
9.23	135	2,2A	602	21.16	39 n	4	612
9.24	139 v	8	630	21.18	94 n	10	606
				21.44	50	5	616
				21.47	35 n	4	612

Lauantai ja sunnuntai 1.9.1982 alkaen

L7.00	30 n	3T	607	L15.20	32 v	3T	604
L8.19	36 n	4	607	L15.21	18 n	3B	608
L8.35	97 n	10	607	L15.45	48	5	616
L8.45	76 v	7	629	L15.53	12 v	3B	608
L8.47	50	5	615	L15.55	28 v	3T	604
L8.56	32 v	3T	607	L16.05	91 n	10	632
L9.00	16 n	3B	629	L16.11	35 n	4	612
L9.01	41 n	4	607	17.06	76 v	7	630
L9.15	91 n	10	607	20.45	30 n	3T	604
L9.24	11 n	3B	629	21.15	39 n	4	612
L9.32	28 v	3T	607	21.18	94 n	10	606
S10.20	44	5	615	21.44	50	5	616
S10.25	39 n	4	607	x)1.12	127 v	3T	606
S10.35	75 v	7	629				
x)0.20	127 v	3T	607				

L = vain lauantaisin
S = vain sunnuntaisin
x) = lauant. ja sunnunt. välisenä yönä

Raitiovaunuliikenne linjalta KOSKELAN halliin

Maanantai - perjantai 1.9.1982 alkaen

klo	vuoro	linja	reitti	klo	vuoro	linja	reitti
8.37	109 v	8	846	21.51	2	1	802
8.51	106	2,2A,4V	848	23.02	13 n	3B	810
8.58	114 v	0	846		26 n	3T	826
8.59	113	6	822	23.12	80 v	8	846
9.00	102	1	812	23.17	15 n	3B	810
9.01	111	2,2A	802		31 n	3T	826
9.02	103	2,2A	804		56	6	822
9.10	104	1	812		59	6	824
9.14	105	2,2A	804	23.21	44	5	820
9.23	110	2,2A	802	23.22	24 n	3T	840
9.25	112	1	802	23.24	81 v	8	846
9.29	101	1	812	23.27	75 v	7	826
9.30	60	6	822	23.28	72 v	7	804
				23.29	53	6	824
17.19	105	2,2A	804	23.30	71 v	7	846
17.26	106	2,2A	804	23.31	45	5	820
17.31	103	1	802	23.32	95 n	10	840
17.43	104	1	802	23.33	17 n	3B	810
17.47	8	2,2A	802		36 n	4	816
17.53	101	1	802	23.34	97 n	10	842
17.54	112	2,2A	802	23.36	82 v	8	846
17.58	114 v	8	846		92 n	10	810
18.01	9	2,2A	802	23.40	54	6	824
18.03	102	1	802		74 v	7	804
18.07	110	2,2A	802	23.42	96 n	10	840
18.13	6	2,2A	802	23.44	49	5	848
	109 v	8	846		98 n	10	812
18.14	111	2,2A	804	23.45	41 n	4	810
	113	6	822		47	5	820
18.17	3	1	802	23.46	93 n	10	810
18.20	7	2,2A	802	23.48	83 v	8	846
19.39	60	6	822	23.50	55	6	824
20.19	57	6	822	1.08	19 n	3B	810
21.20	11 n	3B	810	1.10	25 n	3T	826
21.25	58	6	822	1.20	37 n	4,4N	814
21.27	5	1	802	1.23	14 n	3B	820
	79 v	8	846	1.25	29 n	3T	826
21.31	27 n	3T	826		34 n	4,4N	840
21.33	73 v	7	826	1.30	16 n	3B	812
	91 n	10	810		23 n	3T	810
21.37	1	1	802		38 n	4,4N	814
21.46	4	1	812		40 n	4,4N	810

jne. kuten maanantai - perjantai

L = vain lauantaisin

Lauantai ja sunnuntai 1.9.1982 alkaen

L 15.07	6	2	802	L 17.48	4	1	802
L 15.18	7	2	802	21.20	11 n	3B	810
L 15.19	57	6	822	21.25	58	6	822
L 15.30	8	2	802	21.27	79 v	8	846
L 15.42	9	2	802	21.31	27 n	3T	826
L 15.52	3	1	802	21.33	73 v	7	826
L 15.55	5	1	804	23.02	13 n	3B	810
L 15.58	60	6	822				
L 17.13	1	1	802				
L 17.28	2	1	802				

RAITIOVAUNUJEN AJOJÄRJESTYS ERI LINJOILLA 16.10.1982 ALKAEN

Huom! Kaikilla kierroksilla ei järjestys ole täydellinen. Halliaikataulusta voi tarkistaa, milloin tietty vuoro tulee mukaan tai jää pois välistä.

Jaksot eri vuorokaudenaikoina

ma-pe

ar: (aamuruuhka) n.klo 6-9
n: (keskipäivä) " 9-14
ir: (iltaruuhka) " 14-18
i: (ilta) " 18-23
y: (yö) " 23-1

linja maanantai - perjantai (N:o sulkeissa = lopettaa klo 20-21)

1 ar: 1, 2, 102, 112, 104, 3, 4, 101, 5
p: 1, 2, 3, 4, 5
ir: 1, 102, 2, 3, 103, 4, 104, 5, 101
i: (1), (2), (4), (5)
2/ ar: 6, 103, 110, 105, 7, 8, 135, 9, 106, 111x x=yksi lähtö 135 ja 9 välissä
2A p: 6, 7, 8, 9
ir: 6, 7, 111, 131, 105, 106, 8, 112, 9, 110
3B ar: 11, 12, 13, 14, 15, 16, 126, 17, 18, 19
p: 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
ir: 11, 12, 13, 14, 126, 15, 16, 17, 18, 19
i: (11), 13, 14, 15, 16, 17, 19
y: 14, 16, 19

3T ar: 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 127, 31, 32
p: 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32
ir: 23, 24, 127, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32
i: 23, 24, 25, 26, (27), 29, (30), 31
y: 23, 25, 29

4 ar, p, ir: 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 129, 41
i: 34, (35), 36, 37, 38, (39), 40, 41

4N y: 34, 37, 38, 40

4V ar: 130, 136, 131, 106, 132, 134
ir: 128, 136, 130, 132

5 ar: 44, 45, 143, 46, 47, 128, 48, 49, 50, 134
p: 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50
ir: 44, 134, 45, 46, 47, 48, 143, 49, 50
i: 44, 45, 47, 49, (50)

6 ar: 53, 54, 55, 56, 113, 57, 58, 59, 60
p: 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59
ir: 53, 54, 55, 56, 57, 113, 58, 59, 60
i: 53, 54, 55, 56, (57), (58), 59, (60)

7 ar: 71, 137, 72, 138, 73, 74, 75, 76
p: 71, 72, 138, 73, 74, 75, 76
ir: 71, 72, 137, 73, 74, 75, 76, 137
i: 71, 72, (73), 74, 75, (76)

8 ar: 79, 109, 80, 81, 114, 82, 139, 83
p: 79, 80, 81, 82, 83
ir: 79, 139, 80, 81, 114, 82, 109, 83
i: (79), 80, 81, 82, 83

10 ar, p: 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 141
ir: 91, 92, 93, 140, 94, 95, 96, 97, 98, 141
i: (91), 92, 93, (94), 95, 96, 97, 98

la

a: (aamu) n.klo 6-9
p: (päivä) " 9-15
i: (ilta) " 15-23
y: (yö) " 23-1

su

a: (aamu) n.klo 7-10
p/i: (päivä/ilta) n.klo 10-23
y: (yö) n.klo 23-01

lauantai

(N:o sulkeissa = lopettaa n.klo 20-21)

1 p: 1, 2, 3, 4, 5
i: 1, 2, 4 liikenne loppuu n.klo 17

2 a: 6, 7, 8
p: 6, 7, 8, 9

3B a: 12, 15, 17, 18, 19, 13, 14
p: 11, 13, 14, 12, 15, 16, 17, 18, 19
i: (11), 13, 14, 15, 16, 17, 19
y: 14, 16, 19

3T a: 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31
p: 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32
i: 23, 24, 25, 26, (27), 29, (30), 31
y: 23, 25, 29, 127

4 a: 34, 35, 37, 38, 39, 40
p: 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41
i: 34, 36, 37, 38, (39), 40, 41

4N y: 34, 37, 38, 40

5 a: 44, 47, 48, 49
p: 44, 45, 47, 48, 49, 50
i: 44, 45, 47, 49, (50)

6 a: 53, 60, 55, 57, 58
p: 53, 54, 60, 55, 56, 57, 58, 59
i: 53, 54, 55, 56, (58), 59

7 a: 71, 72, 73, 74, 75

8 a, p, i: (79), 80, 81, 82, 83

10 a: 92, 93, 94, 95, 96, 98
p: 91, 95, 96, 97, 98, 92, 93, 94
i: 92, 93, (94), 95, 96, 97, 98

sunnuntai (N:o sulkeissa = lopettaa n.klo 20-21)

3B a: 13, 15, 17
n/i: (11), 13, 14, 15, 16, 17, 19
y: 14, 16, 19

3T a: 24, 27, 31
p/i: 23, 24, 25, 26, (27), 29, 31
y: 23, 25, 29

4 a: 37, 38, 40, 41
p/i: 34, 36, 37, 38, (39), 40, 41

4N y: 34, 37, 38, 40

5 a: 45, 49, 50
p/i: 44, 45, 47, 49, (50)

6 a: 54, 55, 58, 59
p/i: 53, 54, 55, 56, (58), 59

7 a: 71, 72, 74
p/i: 71, 72, 73, 74, 75, 76

8 a: 79, 80, 82, 83
p/i: (79), 80, 81, 82, 83

10 a: 92, 94, 96, 97
p/i: 92, 93, (94), 95, 96, 97, 98

liikenne alkaa n.klo 9
vuoro 76 lopettaa n.klo 17
ensimmäinen kierros: 80, 79, 82, 83

vuoro 76 lopettaa n.klo 17

PÄÄTEPYSÄKKI

koonnut A.Hellman

Sarjassa "yliampuva otsikointia"

Keskisuomalainen 16.11.1982

Raitiovaunu surmasi naisen

Nainen kuoli jäätyään raitiovaunun alle Helsingin keskustassa maanantai-iltana. Onnettomuus sattui Mannerheimintie 12:n kohdalla.

Vuonna 1910 syntynyt nainen lähti ylittämään Raitiovaunukiskoja pysäkin kohdalla, eikä ilmeisesti huomannut lähestyvää vaunua, vaan jäi sen alle.

Liikennelaitoksen lautakunta käsitteli 3.8.82 kanta-kaupungin tavoitelinjasuunnitelmaa ja päätti esittää kaupunginhallitukselle sen hyväksymistä tavoitelinjastoksi ja yksityiskohtaisen suunnittelun pohjaksi.

Vielä ei ole päätetty, mikä rattikaria jätetään "museolle" (näin Santaharju). On kuulemma jopa ajateltu tehdä muutamista työvaunuja ja hinureita niiden voimakkuuden vuoksi.

Sopiva museovaunu olisi joko 315, 326 tai 328. Näistä 326 on alkuperäisimmässä kunnossa - ilmalietkut, sähköpistokkeet, takavalot erikseen ym. kotelot ovat jäljellä. Ohjaamossa ovat vielä kääntökahvat K ja P. Onpa vielä alkuperäinen soittokello vaunun takaseinässä (= perävaunun opasteet). Muissa yksilöissähän on miltei poikkeuksetta kaiuttimia tällä paikalla eikä yhtään mitään muuta (korkeintaan kaksi reikää).

Metron automaattilipuissa käytettävät lyhenteet: RT = Rautatienatori, HT = Hakaniemi, KS = Kulosaari, HN = Herttoniemi, ST = Siilitie ja IK = Itäkeskus.

Metrovaunuyksiköistä 143-144 alkaen ovat sekä sivu- että etunumerot valkoiset.

Metrojunat M101-102, 103-104 ja 105-106 eli nokkajunat muutetaan teknisesti vastaamaan sarjavaunuja.

M3-4 ja 5-6 eli "turbot" otetaan käyttöön normaaliin matkustajaliikenteeseen. Niihin tehdään noin 2 miljoonan markan remontti. Esimerkiksi ajolaite muutetaan samanlaiseksi kuin 100-sarjan junissa. M2 on ollut jo pitkään tunneliprofiilivaunu ja M1 paloi poroksi aikoja sitten.

Kuopion Liikenne OY:llä on Kuopion paikallisliikenteessä nivelbussi, jossa on vanhan mallinen Wiiman kori.

Suurimmat muutokset nykytilanteeseen verrattuna: (poikkeaa RAITIOssa 3-81 ja 2-82 esitetyistä suunnitelmista)

1	ennallaan	
1A	uusi linja Eira - Käpylä	
2	lopetettu	
2A	"	
3B	muutok-	- Nordenskiöldinkatu - Topeliuksen-
3T	set	katu - Runeberginkatu - (Arkadinka-
		katu - Fredrikinkatu - Kampinkatu -
		Simonkatu) - Kaivokatu/Mannerhei-
		mintie -
		ja - Fredrikinkatu - (Kampinkatu -
		Simonkatu) - Kaivokatu -

Suluissa olevat reittikadut varauksella. Lautakunta käyttää tästä reittiosasta ylimalkaista nimitystä Kamppi.

4	uusi	KTN - MKN
4N	lopetettu	
4V	"	
5	"	
6	ennallaan	
7	uusi	RT- HT - SÖ - PRA (ex IP) - Ase-
		mapäälikönkatu - Veturitie - Nor-
		denskiöldinkatu - TK - PT- RT
8	uusi	- Helsinginkatu - SÖ - PVK
10	uusi	- Mannerheimintie - KIR

Länsi-Pasilan radan pitäisi olla liikennöitävissä 1.9. 1984. Uutta raitiotierataa 3,7 km, vanhaa poistuu 1,7 km. Uusien ratojen rakentamiskustannukset ovat noin 10.000.000 mk.

Autolinjat 18 ja 35 yhdistetään linjaksi 35 Munkki-vuori - Meilahti - Kruunuhaka.

Linja 24 Runeberginkadulta Mechelininkadulle. Vuoroväli lyhenee.

Linja 32 Fredrikinkatua Eiraan.

Linja 14 ruuhkalinjaksi; 14V lopetetaan.

Linja 23 Rautatienatorille.

Uusi yölinja 23N Pasila - Eläintarha - Ruskeasu.

1.7.82

Rautatien metroasema otettiin käyttöön ja liikenne ulotettiin sinne asti.

2.8.82

Helsingin metro avattiin virallisesti. Aamuruuhkassa ajettiin vain Hakaniemeen ja iltaruuhkaliikenne aloitettiin jo klo 14 Rautatien metroasemalta. Metron avasi tasavallan presidentti Mauno Koivisto. Juhlajuna, joka saapui Itäkeskuksen raiteelle 2 n. klo 11.38, koostui yksiköistä 141-142+143-144+139-140. Junaa ei ollut lainkaan koristeltu. Ainoastaan viimeisen yksikön kilpitaalussa luki "erikoisjuna". Noin 5 minuuttia aikaisemmin saapunut radantarkastusjuna koostui yksiköistä 107-108+111-112.

3.8.82

Metroa alettiin liikennöidä ma-pe n. klo 5.30-18.00

18.8.82

Koululaislinjaa 50T Itäkeskus (M) - Pajamäki alettiin liikennöidä. Tämä linjaa korvaa koululaislinjat 503 ja 502. Linjalla on vain yksi lähtö Itäkeskuksesta.

Vaunuista 57, 68 ja 70 on poistettu rahastajanaitio, jonka tilalla on kaksi paripenkkiä.

Vaunussa 64 on uudenlainen yksipolvinen virroitin, joka on väriltään punainen. Virroitimen varsi on kulkikas eikä pyöreä.

25.8.82

Porthaninkadun ja Toisen linjan risteyskuten ratatöiden vuoksi linja 3T siirtyi poikkeusreitille noin klo 23.30. Linjaa liikennöitiin Läntiseltä Brahenkadulta Helsinginkadun kautta Mannerheimintielle. Bussilinja 3X ajoi reittiä Urheilutalo - Hakaniemi - Lasipalatsi.

2.9.82

Pohjola-yhtiöiden mainospäivän Pohjolan Päivän ohjelmaan kuului myös Pohjolan ratikka, joka kulki klo 10-14 reittiä Kauppatori-Ylioppilastalo-Rautatien metroasema-Hakaniemi-Arabia. Pohjolan ratikkana oli vaunu 307, joka oli hilytysti "koristeltu" Pohjola-yhtiöiden mainoksilla. Matkustajille jaettiin ilmainen ratikkalippu.

9.9.82

Vaihtoaikaa pidennettiin 20 minuutilla käytettäessä metron liityntäliikennettä. Pidennetty aika on voimassa vain itäsuuntaan matkustettaessa.

10.9.82

Pikalinjaa 77X Rautatien metroasema-Jakomäki liikennöitiin viimeisen kerran.

13.9.82

Linja 77 siirtyi reitille -Hämeentie-Kustaa Vaasantie-Koivun moottoritie-Porvoonväylä-Jakomäentie.

Vaunu 350 romutettiin syyskuussa.

20.9.82

M103-104 liikenteessä. Tämä on ensimmäinen havainto "nokkajunasta" matkustajaliikenteessä.

Linjoilla 56, 69, 72 ja 72A reittimuutos Pukimäessä. Uusi reitti: -Käskynhaltijantie-Seppämestarin tie-Malminkaari-Eskolantie-.

24.9.82

Ensimmäinen päivä, jolloin metroliikenne jo melkein korvattiin bussilinjalla 00. Tällöin nimittäin havaittiin erään vaunun akselin laakeripesässä väsymismurtuma. Junien suurin sallittu nopeus pudotettiin välittömästi 50 km:iin/t. Viikonlopun tehotarkastuksessa havaittiin kuudessa vaunussa vastaavia murtumia. Kaikki vaunut olivat pitkään liikenteessä olleita. Valmet Oy vaihtaa takuutyönä kevytmetalliset laakeripesät teräksisiin. Tämä kestää noin 4-5 kuukautta. Tänä aikana vaunut tarkastetaan 2-3 päivän välein. Nopeuden pudotus aiheuttaa vain sen, että matka päästä päähän kestää jo melkein aikataulun mukaiset 15 minuuttia. Mainittakoon, että myös nivelraitoivaunuissa kevytmetalliset laakeripesät ovat osoittaneet heikkoutensa haikilemalla tiuhaan tahtiin.

16.10.82

Linjan 2 vuorossa 7 oli messuruuhkan helpottamiseksi 2-vaunuinen juna, eli mv 374 + pv 525.

TUPAKKA- PELLOSTA METROKSI

on näyttely siitä, miten uutta rakennettaessa maan luovuttaa uumenistaan vanhaakin kuin muistuttaen meitä ennen eläneistä rakentajista. Tosin nämä kaivurin rautakouran paljastamat vanhat jäännökset useimmiten ovat vain sirpaleita, mutta sellaisinaan ne ovat tutkijoille mielenkiintoisia kertoen heille usein monia asioita menneisyydestä. Ne ovat kuin tervehdys juuriaan etsiville tämänpäivän ihmisille ajasta ennen meitä.

Muinaismuistolain mukaan jokainen, joka maata kaivettaessa löytää muinaisjäännöksen, on velvollinen ilmoittamaan siitä museoviranomaisille. Metron rakentamisen yhteydessä näin on käynyt kaksi kertaa, Asema-aukiolla elokuussa 1981 ja Kampilla huhtikuussa 1982. Metron ilmoitettua löydöistä Helsingin kaupungin museo tutki ne, toisinsanoen mittasi, piirsi ja valokuvasi maasta löytyneet kivilaumat sekä otti talteen irtotien esinemateriaalin.

Näistä syntyi mielenkiintoisia tutkimustuloksia, joista on nyt kaupungin museon ja metrotuimiston yhteistyönä koottu pieni näyttely Rautatien metroaseman näyttelytilaan. Esillä on Asema-aukion tutkimusten pohjalta valokuvien, karttojen ja piirroksien tehty katsaus paikan nyt jo tyystin näkyvistä kadonneeseen historiaan, tulitikkutehtailija Gottbergin tonttiin ja sen rakennuksiin. Samoin on näytteille asetettu Kampin vanhan kasarmialueen kaivauksien monipuoliset ja valaisevat esinelöydöt.

Näyttely on avoinna Rautatien metroaseman Kompassitasanteella 15.10.-31.12.1982 ma-pe kello 11.00-18.00.

1.9.82

Hejuliinjoilla siirryttiin syysliikenteeseen

- linjoja 2 ja 50 liikennöidään myös lauantaisin
- linjaa 39 liikennöidään myös ruuhka-aikoina
- pikalinjoja 39X, 42X, 66X ja 84X alettiin liikennöidä
- linja 16 alkoi liikennöidä Merihaan kautta. Kulosaaren päätepysäkki siirtyi metroaseman läheisyyteen
- linjan 70 Rautatientori - Siltamäki reittiä pidentettiin Penttilänaukiolle. Linjan uusi nimi on Rautatientori - Siltamäki - Suutarila
- linjat 95 ja 95N siirtyivät kokonaan Liikenne Oy:lle
- STA alkoi liikennöidä linjaa 45 (HKL)
- Oy Liikenne Ab alkoi liikennöidä linjoja 73 ja 76S (STA)
- linja 83 siirtyi Tammelundin Liikenne OY:ltä HKL:lle
- linja 52 siirtyi Tammelundin Liikenne OY:lle. STA:lle jää linjalle yksi auto.

Metron liityntäliikenne alkoi Itäkeskuksen asemalle kokopäiväisesti muutamaa poikkeusta lukuunottamatta sekä Herttoniemen asemalle ruuhka-ajan ulkopuolella.

viim. liik.
päivä

Seuraavat linjat lopetettiin (vastaavaa linjanumeroa tai linjanumeroa ja reittiä ei ole enää)

80S Kasarmitori - Länsi-Herttoniemi	ru	31.5.82
82 Rautatientori - Roihuvuori	ma-pe ilta; la, su	31.8.82
83 Rautatientori - Tammisalo	ma-su + yö	"
90S Kasarmitori - Kontula (Naapurintie)	ru	"
91 Rautatientori - Puotila	ma-pe ilta; la, su	"
91S Kasarmitori - Puotila	ma-pe; ei ilta	"
91X Rautatientori - Puotila	ru	31.5.82
92X Rautatientori - Myllypuro (Yläkiventie)	ru	"
93 Rautatientori - Marjaniemi - Puotila	ma-su+yö	31.8.82
94A " - Kontula (Keinutie)	ma-pe ilta; la, su	"
94T " - Kontula - Vesala	ru	"
94X " - Kontula (Keinutie)	"	"
95 " - Vartiokylä - Vesala	ma-su	"
95B " - Porttitie - Vesala	"	"
95S Kasarmitori - Vartiokylä	ru	"
96 Rautatientori - Vuosaari (Porslahdentie)	ma-su+yö	"
96T " - Vuosaari (telakka)	ma-su	"
96V " - Vuosaari (Kallvikintie)	ru	"
96X " - Vuosaari (Kallvikintie)	"	"
98 " - Vuosaari (Kallahti)	"	"
502 Myllypuro-Sörnäinen-Pitäjänmäen teoll. alue	koul.l.	5.8.82
503 Vuosaari-Sörnäinen-Pitäjänmäen teoll. alue	"	"

Useimpien jäljelle jääneiden linjojen liikennöintiäika muuttui. Esim. kokopäivälinja 94 Rautatientori - Kontulankaari muuttui yölinjaksi ja kokopäivälinja 92 Rautatientori - Myllypuro ruuhka- sekä yölinjaksi.

HKL:n bussimääriin liityntäliikenne aiheutti vähäisiä muutoksia. Ohessa bussit halleittain. Suluissa kevään 1982 tilanne:

	Ruskeasuo	Koskela	Vartiokylä
vakiovuoroissa autoja	(68) 67	(48) 48	(46) 33
ruuhkavuoroissa autoja/kuljettajia	(91/90) 91/92	(60/64) 63/68	(79/79) 94/103
autoja yhteensä	(159) 158	(108) 111	(125) 127

Liityntäliikenteen bussien tunnus on oranssilla pohjalla oleva valkoinen M-kirjain, jonka yläpuolella on keltamusta yhteistariffitunnus. Pysäkkitolpissa on liityntälinjojen linjanumeron jälkeen oranssilla pohjalla valkoinen M-kirjain asemien suunnan pysäkeillä.

Helsingin yhteistariffilinjasto 1.9.87 itään:

M (44)	Rautatientori - Itäkeskus	ma-su
16	Munkkisaari- Kruunuhaka - Kulosaari	vanha "
50T	Itäkeskus M - Pajamäki	uusi koululaislinja
54	Itäkeskus - Pitäjänmäki (IK:n kautta)	reittim. ru
54T	Vuosaari (telakka) - Pitäjänmäki	vanha "
56	Itäkeskus - Malmi - Patola - Pit.mäki (via IK)	reittim. "
58 M	Itäkeskus M - Munkkivuori	" ma-pe; ei ilta
58A M	" - Sörnäinen	uusi ru + ilta
59 M	Herttoniemi M - Pitäjänmäen teollisuusalue	vanha ru
78	Vuosaari - Alppila	" "
78A	" - Kontula	" ma-pe ei ru;la,su
78T	Vuosaari (telakka - Alppila)	" ru
79 M	Herttoniemi M - Oulunkylä - Pohjois-Haaga	" ma-pe ei ru+ilta
79V M	" " - Pitäjänmäki	" ru
80	Rautatientori - Länsi-Herttoniemi	" "
80 M	Roihupelto-Herttoniemi M-Länsi-Herttoniemi	uusi ma-pe ei ru;la,su
80N	Rautatientori - Kulosaarent - "	vanha ma-su yö
81S	Kasarmitori - Roihuvuori - Roihup. teoll.alue	" ru
82S	" " - Länsi-Herttoniemi	" "
82T	Rautatientori - Hertton. teoll. - Roihuvuori	reittim. "
83 M	Herttoniemi M - Tammisalo	uusi ma-su
83N	Rautatientori - Tammisalo - Itäkeskus	" ma-su yö
84	" - Laajasalo (Gunillantie)	vanha ru
84 M	Herttoniemi M - Laajasalo (Gunillantie)	uusi ma-pe ei ru;la,su
84X	Rautatientori - "	vanha ru
85	Rautatientori - Yliskylä - Jollas	" "
85 M	Herttoniemi M - " "	uusi ma-pe ei ru;la,su
85N	Rautatientori - " "	vanha ma-su yö
86	"- Santahamina (sotilasalue)	" "
86 M	Herttoniemi M - Santahamina (sotilasalue)	uusi ma-pe ei ru;la,su
86S	Kasarmitori - Santahamina (sotilasalue)	vanha ru
87	Rautatientori - Laajasalo (öljysatama)	" "
88	" - Yliskylä - Kaitalahti	" "
88 M	Herttoniemi M - Yliskylä - Kaitalahti	uusi ma-pe ei ru;la,su
90 M	Vuosaari (Kallvikintie)-IK-Kontula (Keinutie)	" ma-su
90A M	Vuosaari (telakka) - IK - Kontula (Keinutie)	" "
90N	Rautatientori - Vuosaari (Kallvikintie)	" ma-su yö huom.1
92	" - Myllypuro	vanha ru; ma-su yö
92 M	Itäkeskus M - Myllypuro	uusi ma-pe ei ru;la,su
92B M	Puotila - Itäkeskus M - Myllypuro	vanha ma-su
92S	Senaatintori - Sahaajankatu - Myllypuro	" ru
93 M	Herttoniemi M - Marjaniemi - Itäkeskus M	uusi ma-su
93N	Rautatientori - Marjaniemi - Itäkeskus	" ma-su yö
94	" - Kontulankaari	vanha yö huom. 2
94 M	Itäkeskus M - Kontula (Kontulankaari)	uusi ma-su
94B	Rautatientori - Kontula (Kotikonnutie)	vanha ma-su yö
94B M	Itäkeskus M - "	uusi ma-su
94S	Kasarmitori - Kontula (Keinutie)	vanha ru
95 M	Itäkeskus M - Vartioharju - Vesala	uusi ma-su
95N	Rautatientori - Puotila - Vesala	vanha ma-su yö
96 M	Vuosaari (Porslahdent)-IK-Kontula-Vesala	uusi ma-su
96N	Rautatientori - Vuosaari (Porslahdentie)	" ma-su yö
96S	Senaatintori - Vuosaari (telakka)	vanha ru
96T M	Itäkeskus M-Vuosaari (Porslahdent)-Telakka	uusi ru
97	Rautatientori - Vartioharju - Mellunmäki	vanha ru
97 M	Itäkeskus M - Mellunmäki	uusi ma-pe ei ru;la,su
97S	Senaatintori - Kontula - Mellunmäki	vanha ru
97X	Rautatientori - Mellunmäki	" "
98 M	Itäkeskus M - Vuosaari (Kallahti)	uusi ru

huom.1: linjalla su yksi kierros ennen metroluikenteen alkua.

huom.2: linjalla ma-pe, su yksi kierros ennen metroluikenteen alkua

Metron liikennöintiä jatketaan edelleen yhdeksällä vuorolla, joissa jokaisessa on kaksi yksikköä. Ero na elokuuhun on vain se, että yhden yksikön vuoroja ei käytetä. Ensimmäisen viikon aikana olivat käytössä yksiköt 107-146 eli 20 vaunuparia. Tarve on 18 vaunuparia, joten reserviä ei pahemmin ole ollut.

Heti alussa tarvittiin Rautatientorin neljästä liukuportaasta kolme "ruuhkasuuntaan" ja silti ne olivat lähes riittämättömät. Itäkeskuksen kaksi rullaporasta ja yksi kapeahko portaikko ovat aiheuttaneet toivotonta tungosta junista poistuttaessa. Muilla asemilla ovat tilat paremmin vastanneet matkustajien määrää.

HKL:kin pystyy parantamaan yleisöpalveluaan, jos vain haluaa. Esimerkkinä tästä linjan 2 juna, joka oli käytössä lauantaina.

Exceptions make the rule; in this case the exception is a motor+trailer combination on route 2 on a Saturday. Two-car trains are usually operated only on route 6.

Kuva/photo: I. Leppänen, 16.10.1982

HKL:n nivelvaunussa 64 kokeillaan uutta yksipolvista virroitinta.

A new type of single-arm pantograph is being tested on HKL motor tram 64.

Kuva/photo: I. Leppänen, 30.10.1982

